

پاسخنامه جامع تشریحی

آزمون المپیاد تخصصی

ادبیات عرب

سه‌شنبه ۱۱ اردیبهشت ماه

پایه دهم

معاونت آموزش متوسطه درسه عالی شهید مطهری

۱- پاسخ: گزینه ۳

هذا: این (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / کان قد حاول: تلاش کرده بودند (رد سایر گزینه‌ها)

۲- پاسخ: گزینه ۲

استنصروکم: از شما یاری خواستند (رد سایر گزینه‌ها) / علیکم النصر: یاری رساندن بر شما واجب است (رد گزینه ۱ و ۴)

۳- پاسخ: گزینه ۱

«إنا» حصر را بر روی آخرین جزء اصلی جمله یعنی «الله» می‌آورد (رد گزینه ۲ و ۴) / انتظروا فعل امر است (رد گزینه ۳ و ۴)

۴- پاسخ: گزینه ۲

«أمّ» نقش خبر دارد و مشارالیه نیست پس «هذه امتکم» باید «این، امت شماست» ترجمه شود (رد گزینه ۱ و ۴) / «فاعبدون» به معنای «مرا بپرستید» است. کسره جایگزین ضمیر متکلم وحده شده است (رد گزینه ۳ و ۴)

۵- پاسخ: گزینه ۴

«انشاءاً» نکره است (رد گزینه ۲) / فعل «یتنبّه» لازم است (رد گزینه ۱ و ۲) / این فعل از باب تفعّل دارای معنای مطاوعه و به معنای «آگاه شدن» است اما «تنبیه» مربوط به باب تفعیل است (رد گزینه ۳)

۶- پاسخ: گزینه ۱

«لیت» به معنای «کاش» می‌باشد (رد گزینه ۳) / «اسلوب صحیح» نکره است (رد گزینه ۲) / «لیت» بر سر فعل مضارع باعث می‌شود که فعل به صورت مضارع التزامی ترجمه شود (رد گزینه ۲ و ۴) / «الاسالیب الحدیثه» معرفه است (رد گزینه ۲، ۳ و ۴)

۷- پاسخ: گزینه ۳

«انتصر» فعل لازم است (رد گزینه ۱) / «رسالته» به معنای «رسالتش» ضمیر دارد (رد گزینه ۲) / «لیواصل» به معنای «ادامه دهد» است (رد گزینه ۴)

۸- پاسخ: گزینه ۱

«ذنوب» جمع است (رد گزینه ۲) / «قد سترت» ماضی نقلی است (رد گزینه ۲ و ۴) / «أحوج» صفت تفضیلی است و با «ترترین» ترجمه می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «ستر» مصدر است (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۹- پاسخ: گزینه ۱

«طمریه» به معنای «دو جامه کهنه‌اش» (رد گزینه ۳) / «دنیاه» دارای ضمیر «ه» به معنای «دنیایش» (رد گزینه ۲ و ۴) / «طعمه» نیز به معنای «غذایش» (رد سایر گزینه‌ها)

۱۰- پاسخ: گزینه ۲

لا نفی جنس به معنای «هیچ نیست» (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يعكس» فعل مضارع است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / در گزینه ۱ «و هیچ اثری» نادرست است؛ اصلاً حرف عطف نداریم / «کوکب» نکره است (رد گزینه ۱)

۱۱- پاسخ: گزینه ۲

«حسب» غایب است نه متکلم (رد گزینه ۳) / «أمنّا» ماضی است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لا یفتنون» مضارع للغائبین است و «أن یتروکوا» مضارع مجهول است (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۱۲- پاسخ: گزینه ۱

با توجه به مرفوع بودن «باب» در می‌یابیم که نایب فاعل است و فعلش مجهول است، زیرا فعل «یغلق» متعدی است و در اینجا بعدش مفعول نمی‌بینیم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «یغلق» مضارع است (رد گزینه ۴) / «سائله» ضمیر دارد (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «لا یرد» مضارع است (رد گزینه ۴)

۱۳- پاسخ: گزینه ۳

«لیت» به معنای «کاش» (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / فعل ماضی بعد از «لیت»، ماضی بعید یا استمراری ترجمه می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴) / «لعلّ» به معنای «شاید» (رد گزینه ۲) / فعل ماضی بعد از «لعلّ» نیز ماضی بعید یا استمراری می‌گردد (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۱۴- پاسخ: گزینه ۲

«شبابنا» دارای ضمیر است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «القیم الانسانیة» معرفه است (رد گزینه ۳) / کلمه «الحریة» در گزینه ۴ ترجمه نشده است. «تمسک» مصدر است و نباید فعلی ترجمه شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۱۵- پاسخ: گزینه ۲

خطای گزینه ۲ این است که فعل «تعجب» را اسمی ترجمه کرده است. از سوئی «خصال» جمع است ولی مفرد ترجمه شده است.

۱۶- پاسخ: گزینه ۳

«دفتری داشتم» ماضی است ولی «لی دفتر» مضارع ترجمه می‌شود (رد گزینه ۱) / «نوشته بودم» ماضی بعید است که لازم است «کان» با فعل ماضی همراه شود (رد گزینه ۲ و ۴) / «خاطراتم» معادل «ذکریاتی» است (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۱۷- پاسخ: گزینه ۳

بیست‌وپنج دانش‌آموز «خمسة و عشرين طالباً» (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / حیاط بزرگ مسجد «ساحة المسجد الکبيرة» (رد گزینه‌های ۲ و ۴) دقت داشته باشید «الکبيرة» صفت «ساحة» است از این جهت مونث آمده، از سوئی در عربی، اول مضاف‌الیه می‌آید بعد صفت.

۱۸- پاسخ: گزینه ۴

«بیت» مذکر است پس ضمیر مذکر برایش می‌آوریم یعنی «له» (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «بابان» مثنی است و ضمیرش مثنی باید باشد «احدهما» (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / دلالت بر مونث هم نداریم پس «الآخر» درست است که به «بابان» برمی‌گردد (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۱۹- پاسخ: گزینه ۳

فعل «تتزیّن» لازم است پس اصلا مجهول نمی‌شود (رد گزینه ۲ و ۴) / «الارض» مونث معنوی است و فعلش باید مونث بیاید (رد گزینه ۱) / «لباس» مذکر است پس صفتش باید مذکر بیاید (رد گزینه ۴) از سویی معرفه است (رد گزینه ۱ و ۴)

۲۰- پاسخ: گزینه ۲

«می‌دیدند» ماضی استمراری است باید «کان» با فعل مضارع همراه شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / در گزینه ۱ «هذا» معادل «این» است نه «آن» / کلمه «فیلم» معرفه است (رد گزینه ۳)
نکته: از آنجایی که کلمه «فیلم» ابتدا نکره آمده و سپس با «ال» همراه شده می‌توان «ال» را معادل «آن» دانست

۲۱- پاسخ: گزینه ۴

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

- (۱) «اوجب» اصلا فعل نیست بلکه اسم تفضیل است پس کل گزینه ۱ نادرست است .
- (۲) مبنی علی الکسر ← مبنی علی السکون (زیرا به حروف کشیده ختم شده است).
- (۳) من مصدر احضار ← من مصدر حضور (زیرا احضار ثلاثی مزید است و اسم فاعلش اصلا بر وزن فاعل نمی‌آید).

۲۲- پاسخ: گزینه ۴

اشتباهات سایر گزینه‌ها :

- (۱) خبر إنّ ← اصلا خبر نیست و به ما خبری از «عدم اطلاع» نمی‌دهد بلکه «سبب» خبر است.
- (۲) بزیده حرفین ← بزیده حرف واحد (زیرا باب تفعیل فقط یک حرف زائد دارد).
- (۳) فاعل ← مفعول و منصوب

۲۳- پاسخ: گزینه ۴

اشتباهات سایر گزینه‌ها :

- (۱) منصوب بالياء ← منصوب بالفتحه (حرف «ی» در دلافین مربوط به وزن جمع آن است و اصلا علامت اعرابش نیست).
- (۲) للمخاطب ← للغائبه / «خبر إنّ» هم نیست بلکه «تستطیع» خبر است.
- (۳) الجمع المونث السالم ← الجمع المکسر

۲۴- پاسخ: گزینه ۳

خطای گزینه ۳: لازم ← متعدی (هر فعل مجهولی قطعا متعدی بوده که توانسته مجهول شود)

۲۵- پاسخ: گزینه ۳

خطای گزینه ۳: مشتق صفت مشبیه ← جامد

۲۶- پاسخ: گزینه ۴

خطای گزینه ۴: مشتق ← جامد و مصدر

۲۷- پاسخ: گزینه ۲

اشتباهات سایر گزینه‌ها :

- (۱) حَمَلَ ← حَمَلَ (زیرا با توجه به حرف جر درمی‌یابیم که باید اسم داشته باشیم ولی حَمَلَ فعل است) / خمسین ← خمسین
(۳) للوالدین ← للوالدین
(۴) تَنْتَقِلُ ← تَنْتَقِلُ

۲۸- پاسخ: گزینه ۴

اشتباهات سایر گزینه‌ها :

- (۱) جَرَدَ ← جَرَدَ (با توجه به اینکه مفعول در جمله آمده است «السیوف»، درمی‌یابیم که فعل باید معلوم باشد نه مجهول)
(۲) يَتَرَا حِمُّ ← يَتَرَا حِمُّ
(۳) مُنْتَشِرَةٌ ← مُنْتَشِرَةٌ (زیرا به معنای پخش شده است پس باید اسم مفعول بیاید) / نُوع ← نُوع

۲۹- پاسخ: گزینه ۱

خطای گزینه ۱: تُعْجِبُنِي ← تُعْجِبُنِي (ضمیر «ی» مفعول است پس باید به صورت معلوم بیاید)

۳۰- پاسخ: گزینه ۳

اشتباه گزینه ۳: مَجَالِسَةٌ ← مَجَالِسَةٌ (مصدر باب مفاعلة است)

۳۱- پاسخ: گزینه ۲

«علی‌الوالدین» در گزینه ۲ به معنای «یجب علی‌الوالدین» است پس حرف «علی» به معنای «وجوب» آمده و اسم فعل است؛ اما در گزینه ۱ «علیکم» به معنای «بر شما» است پس معنای وجوب ندارد .
در گزینه ۳ «أَفٌّ» اسم فعل مضارع است.
در گزینه ۴ نیز «آمین» به معنای «زیارت کنندگان» است و اسم فعل نمی‌باشد.

۳۲- پاسخ: گزینه ۳

ینکسر از باب انفعال است و اصلا از آن، اسم مفعول ساخته نمی‌شود .

۳۳- پاسخ: گزینه ۱

هرگاه «خیر» به معنای «کار نیک» باشد، صفت مشبّهه است؛ اما اگر به معنای «بهتر، بهترین» باشد اسم تفضیل خواهد بود .
ترجمه گزینه‌ها :

- (۱) آنچه از کار نیک انجام دهید، خداوند به آن آگاه است .
(۲) به درستی که بهترین توشه، تقواست .
(۳) آن برای شما نزد پروردگارتان نیکوتر است .
(۴) بگو اصلاح کردن برای شما بهتر است .

مجهول فعل «نصرناهم» ← «نصروا» می‌شود .

دقت کنید در صورتیکه فاعل و مفعول یک فعل، ضمیر بودند، برای مجهول کردن آن فعل، کافی است آن را به صیغه مفعول ببریم. مثلاً در همین مورد، مفعول، ضمیر للغائبین است پس فعل را به صیغه للغائبین می‌بریم و مجهول می‌کنیم.

۳۵- پاسخ: گزینه ۳

باید فعلی را پیدا کنیم که نتوانیم آن را به صورت مجهول بخوانیم و ساختار جمله مجهول نشود .
تحلیل گزینه‌ها :

(۱) يُقَطِّعُ الطَّرِيقَ عَلٰی ... (نایب فاعلش الطريق) یا يَقَطِّعُ الطَّرِيقَ ... (فاعلش هو مستتر)

(۲) أَغْلَقَ بَابٌ ... (نایب فاعلش باب) یا أَغْلَقَ بَابٌ (فاعلش هو مستتر)

(۳) حَبَّ مَكَارِمَ ... (فاعلش هو مستتر) نمی‌توان این عبارت را مجهول خواند زیرا اگر مجهول بخوانیم، نایب فاعلش «مکارم» می‌شود در حالیکه «مکارم» جمع غیر عاقل است و فعلش باید مونث بیاید در حالیکه «حَبَّ» مذکر است .

(۴) يَكْشِفُ مَا ... (نایب فاعلش ما) یا يَكْشِفُ مَا ... (فاعلش هو مستتر)

۳۶- پاسخ: گزینه ۱

در میان این افعال، فعل «أمكن» لازم است ولی بقیه متعدی هستند .

۳۷- پاسخ: گزینه ۳

در ثلاثی مزید، ماضی و امر برخی افعال در صیغه‌های مختلف عیناً یکسان می‌شود نظیر آنچه در گزینه ۱ و ۲ می‌بینیم؛ اما باید به صیغه‌ها دقت کنیم. «تقبلوا» اگر فعل ماضی باشد صیغه‌اش للغائبین است نه للمخاطبین.

۳۸- پاسخ: گزینه ۴

کلمه «حنظلة» در گزینه ۴ مونث لفظی است نه معنوی. دقت داشته باشید کلمه «رجل» در گزینه ۳ به معنای «پا» و اعضای زوج بدن است لذا مونث معنوی است.

۳۹- پاسخ: گزینه ۲

جای خالی اول اسم یکون و مرفوع خواهد بود (رد گزینه ۴).

جای خالی دوم باید عدد ترتیبی بیاید چون عدد بعد از معدود آمده و «ال» دارد. اعداد عقود در ظاهر از نظر اصلی بودن با ترتیبی بودن یکی هستند (رد گزینه ۱).

از سویی صفت برای یک اسم منصوب است پس باید با صورت منصوبی بیاید (رد گزینه ۳)

۴۰- پاسخ: گزینه ۴

در فعل امر صیغه للمخاطبات برای تعیین نوع بناء باید به حرکت لام الفعل نگاه کنیم لذا اِذْهَبْنَ مبنی بر سکون است .

۴۱- پاسخ: گزینه ۲

در اعداد معطوف باید اول یکان ذکر شود بعد دهگان (بر خلاف زبان فارسی).
صورت صحیح این گزینه: «خمسة و سبعون زائد خمسة و عشرين يساوي مئة»

۴۲- پاسخ: گزینه ۱

شرح گزینه‌ها:

جملات گزینه ۱: تعلم، أن الغراب ...، يعيش (سه جمله)

جملات گزینه ۲: قل، سيروا، انظروا، بدأ (چهار جمله)

جملات گزینه ۳: بلادنا تواجه، تواجه (دو جمله)

جملات گزینه ۴: إن هذه ...، انا ربكم، اعبدون (سه جمله)

۴۳- پاسخ: گزینه ۱

کلمه ای که در جای خالی اول قرار می‌گیرد، مضاف است پس در اینجا که مثنی است باید «نون» حذف شود (رد گزینه ۳ و ۴).
در جای خالی دوم کلمه‌ای که می‌آید صفت برای تلمیذا است پس باید معرفه و مرفوع باشد (رد گزینه ۲ و ۳). در جای خالی سوم هم صفت برای الامتحنات می‌آید که چون جمع غیر عاقل است صفتش باید مفرد مونث باشد (رد گزینه ۲ و ۴).

۴۴- پاسخ: گزینه ۳

اسم لا نفی جنس نه مضاف واقع می‌شود (رد گزینه ۱)، نه تنوین می‌گیرد (رد گزینه ۲) و نه «ال» (رد گزینه ۴).

۴۵- پاسخ: گزینه ۳

نون وقایه در سایر گزینه‌ها:

(۱) نون در لیتنی

(۲) نون در عنی

(۴) نون در منی

اما نون در لیؤمننّ صرفاً برای تاکید است و اصلاً ضمیر متکلم وحده‌ای نیست که نیازمند نون وقایه باشد.

۴۶- پاسخ: گزینه ۴

مشتق در گزینه‌ها:

(۱) مُهَمّاً: اسم فاعل است و در اصل «مُهَمِّم» بوده است که ادغام شده است.

(۲) خَاصّاً: اسم فاعل است و در اصل «خَاصِّص» بوده است که ادغام شده است.

(۳) القویّ: صفت مشبّهه بر وزن فعیل

۴۷- پاسخ: گزینه ۲

«لکن» اصلاً حرف مشبّهة بالفعل نیست که اسم و خبر بگیرد بلکه «لکن» حروف مشبّهه است.

۴۸- پاسخ: گزینه ۴

ترجمه گزینه‌ها :

- ۱) دانش‌آموزان از رفتارش ضرر می‌کنند .
- ۲) گویا آن را قبلاً نشنیده است. (حرف بزائد)
- ۳) همانا آب هفتاد درصد از سطح کره زمین را می‌پوشاند. (حرف بزائد)
- ۴) برماست که از آب به شیوه‌ای درست استفاده کنیم .

۴۹- پاسخ: گزینه ۱

معارف: الناس (معرفه به ال)، مَنْ (موصول)، نفس (معرفه به اضافه)، ه (ضمیر)، ابتغاء (معرفه به اضافه)، مرضات (معرفه به اضافه)، الله (علم) ← هفت معرفه و پنج نوع از آن.

۵۰- پاسخ: گزینه ۴

استمعوا مربوط به باب افتعال است و حرف «سین» جزء حروف اصلی است نه زائد.